

ชุมชน จัดการตนเอง ที่...เมืองแก

เทศบาลตำบลเมืองแก
อำเภอกำตูม จังหวัดสุรินทร์

“เป้าหมายใหม่” ของเมืองแกคือ การมี “หลักสูตรท้องถิ่น” ที่เป็นการคิดร่วมกันระหว่างครูบาอาจารย์และชุมชน รวมทั้งมี “กลไก” การเคลื่อนงานระดับชุมชนทุกหมู่บ้านหรือ ที่เรียกว่า “โมเดลประเทศ” โดยมีผู้ใหญ่บ้านเป็น “นายกรัฐมนตรี” และจะมีการคัดเลือกรัฐมนตรีประจำกระทรวงเพื่อควบคุมการทำงาน...มีกระทรวงหนึ่งรับผิดชอบเรื่องเด็กและเยาวชน และที่สำคัญทุกกระทรวงจะต้องมีเด็กๆ เป็นผู้ช่วย โดยเฉพาะเรื่องการเก็บข้อมูล...เพราะประสบการณ์การทำงานของเราบอกว่า “ฟันเฟือง” ที่เล็กที่สุดในการขับเคลื่อนการพัฒนาคือชุมชน...และหนึ่งในนั้นคือ “เด็ก”

เมืองแก ราวปี พ.ศ.2540 ผู้คนเผชิญกับสภาวะ “ข้าวยากหมากแพง” เช่นเดียวกับชนบทในหลายๆ ส่วนของประเทศ แต่ “จุดเด่น” ของเมืองแกคือ “คนเมืองแกไม่อายทำกิน ขายข้าวหลามข้างทาง บนรถไฟก็ขาย ทำโอ่งขาย พยายามนำความรู้ต่างๆ มาทำเรื่องอาชีพและโครงสร้างพื้นฐาน”

จากจุดเด่นนี้เองที่ทำให้เมืองแก “ฝ่าวิกฤตเศรษฐกิจ” เป็น “หลังพิง” ให้กับคนหนุ่มสาวที่ขาดเงินจากพิษเศรษฐกิจในปีนั้น

เพราะต้นทุนดี

นอกจาก “ทุน” ด้านความขยันขันแข็ง หนักเอาเบาสู้ ความรักใคร่สามัคคีของคนในตำบล ต้นทุนสำคัญที่เป็นกลไกขับเคลื่อนให้เมืองแกให้เจริญรุดหน้าคือ “เทศบาลตำบลเมืองแก” ที่มี จักรกฤษณ์ พาณิชยกิจเจริญ เป็นนายกเทศมนตรี และ สุรศักดิ์ สิงห์หาร ดำรงตำแหน่งปลัดเทศบาล

“เทศบาลตำบลเมืองแกมี 19 ชุมชน พื้นที่ราว ๆ 58 ตารางกิโลเมตร ใช้ภาษาลาวเป็นภาษาถิ่น มีภาษาส่วยบางส่วน อาชีพหลักคือทำนา อาชีพรองคือขายข้าวหลาม ทำโอ่ง มีโรงงานอุตสาหกรรมตัดเสื้อ...ในแง่ของเศรษฐกิจจัดว่าค่อนข้างดี” สุรศักดิ์หรือที่คนในตำบลเมืองแกเรียกกันติดปากว่า “ป.เซ่” ฉายภาพชีวิตเมืองแกให้ฟัง

“แต่สถานการณ์เด็กและเยาวชนก็ไม่นิ่ง หมายถึงก็มีปัญหาอยู่บ้าง เช่น ทะเลาะวิวาท แวัน ติดเกม”

อย่างไรก็ตาม...หากย้อนกลับไปในช่วงปี พ.ศ.2546 เมืองแกพยายามขับเคลื่อนเรื่องของสถาบันครอบครัวเพื่อให้เป็นสถาบันหลักในการดูแลลูกหลาน เนื่องจากนายกเทศมนตรีให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ จึงพยายามกำหนดลงไปในนโยบายและแถลงต่อสภาว่า **“เมืองแก...จะไม่ทิ้งเรื่องการพัฒนาเยาวชน”**

ป.เช่เล่าต่อว่า เมืองแกได้ผลักดันเรื่องแกนนำเยาวชน กำหนดนโยบายครอบครัวเข้มแข็ง ช่วงนั้นมีหนังสือสั่งการให้น้อง ๆ มาทำความสะอาดและมีค่าตอบแทนให้...**ผลที่ออกมาคือ สามารถลดปัญหาเรื่องการทะเลาะเบาะแว้งในชุมชนลงได้ระดับหนึ่ง แต่ก็ติดปัญหาตรงที่เด็กไปทำงานในระดับตำบล พ่อแม่ผู้ปกครองก็ตั้งคำถาม...ทำไมไม่ทำที่บ้านตัวเอง**

ถึงกระนั้นก็ตาม นอกจากลดปัญหาทะเลาะวิวาทเด็กมีความร่วมมือกัน ในส่วนของเครือข่ายผู้ใหญ่ ก็เริ่มเข้าใจแนวทางการทำงานด้านเด็กและเยาวชนเพิ่มขึ้นจากเดิม โดยเฉพาะตำรวจ ครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แต่ส่วนของพนักงานเจ้าหน้าที่ยังต้องอาศัยคนช่วยฝึกทักษะ

ข้าราชการต้อง “นำ” ชาวบ้าน

งานพัฒนาแกนนำเยาวชนดำเนินมาจนถึงปี พ.ศ. 2551 มีการปรับเปลี่ยนยุทธศาสตร์การพัฒนาเนื่องจากต้องดำเนินนโยบายด้านสุขภาพ มีการพาแกนนำชาวบ้านเดินทางไปศึกษาดูงานด้านสุขภาพที่โรงพยาบาลศรวิหาร จังหวัดยโสธร ชาวบ้านเริ่มเห็นความสำคัญของปัญหาสุขภาพ และกลับมาระดมปัญหาพูดคุยอย่างพร้อมเพรียงกันทั้ง 19 หมู่บ้าน

“เมื่อชาวบ้านเอาเรื่องนี้ เป้าหมายหลักของเมืองแกในปี พ.ศ.2551 นอกจากจะเคลื่อนเรื่องสุขภาพ แต่ก็พยายามชวนเป้าหมายไว้เรื่องหนึ่ง คือทำอย่างไรให้ประชาชนเข้ามาเป็นเจ้าของปัญหา และเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ...นี่คือธง..เพราะต้องปลุกให้เขาลุกขึ้นมาจัดการตัวเอง”

ทั้งนี้ ป.เช่ ให้เหตุผลที่ต้องหาแนวทางให้ชาวบ้านลุกขึ้นมาแก้ไขจัดการร่วมกับภาครัฐว่า เนื่องจากบทเรียนการทำงานพัฒนาในปี พ.ศ.2540 พบว่า เมื่อข้าราชการ

ลงไปทำงานกับชาวบ้านโดยที่ไม่รู้บริบทพื้นที่...โดยเฉพาะการเอาผลสำเร็จจากพื้นที่หนึ่งไปขยายผลอีกพื้นที่หนึ่งจะทำให้ไม่ประสบความสำเร็จ เมื่อไม่สำเร็จชาวบ้านก็ขาดความเชื่อถือ เหตุผลเพราะปัจจัย เงื่อนไขแต่ละพื้นที่ไม่เหมือนกัน ดังนั้น ที่เมืองแก ถ้าหากจะเคลื่อนนโยบายอะไรก็ตาม ต้องให้ชาวบ้าน หรือคนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในทุก ๆ ขั้นตอน

“เรามีบทเรียนปี พ.ศ.2549 สมัยนั้นพื้นที่เราเป็นศูนย์แพทย์ชุมชนดีเด่นระดับประเทศ มีหมอประจำ แต่ปรากฏว่ายอดคนไข้สูงมาก แสดงว่าชาวบ้านไม่พึ่งตนเอง รอพึ่งหมออย่างเดียว ขณะเดียวกันทีมเจ้าหน้าที่เองก็ขาดเรื่องกระบวนการทำงานกับชุมชน ขาดเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล เรื่องการคิดวิเคราะห์ ปัจจัยเสี่ยง รวมทั้งเทคนิคการทำงานกับชุมชน” ป.เช่ สรุปสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้น

แต่ทางออกในยุคนั้น ป.เช่พยายามพัฒนาทักษะการทำงานของทีมเจ้าหน้าที่ด้วยการอบรมเติมเต็มเท่าที่จะสามารถทำได้ แต่ก็ยังไม่บรรลุในเรื่องของ “วิธีการ” ทำงานกับชาวบ้าน

“ก็ยังไม่ประสบความสำเร็จ...เพราะชาวบ้านไปไกลแล้ว ช่วงนั้นชาวบ้านเริ่มเกิดกลุ่มต่าง ๆ มากมาย เช่น กลุ่มเกษตรอินทรีย์ที่มีการรวมกลุ่มของเกษตรกรกว่า 80 ราย ตอนนั้นกลุ่มก็ยังเข้มแข็ง มีการส่งข่าวไปขายในกลุ่มสหภาพยุโรป อีกกลุ่มคือกลุ่มสวัสดิการ ซึ่งถือว่าเป็นกลุ่มใหญ่ มีสมาชิก 4,600 คน มีเงินหมุนเวียนในกลุ่ม 12 ล้านบาท”

จากกลุ่มต่าง ๆ มากมายที่เกิดขึ้น ปลัดเทศบาลตำบลเมืองแกมองว่า “ชาวบ้านเคັววังกันไปแล้ว...แต่เจ้าหน้าที่ผมยังนั่งผูกเขมือกรองเท้าอยู่ ผมมองจุดอ่อนน้อง ๆ เจ้าหน้าที่ก็คิดมาตลอดว่า จะทำอย่างไรให้เขาเก่ง เมื่อผมโยกย้ายไปแล้วเขาทำงานต่อไปได้”

หลักสูตรนักกักกอกชุมชน “กระบวนการหนุนเสริมคนทำงาน”

นับจากปี พ.ศ.2540 เป็นต้นมา ผู้บริหารเทศบาลตำบลเมืองแก พยายามทำทุกวิถีทางเพื่อที่จะพัฒนา “คนทำงาน” เพราะในทางการบริหาร “ทรัพยากร” ที่สำคัญที่สุดคือ “คน” เพราะฉะนั้น หากบุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาย่อมทำให้องค์กรขาดการพัฒนาไปด้วย

อาศัยว่าเป็นคนที่ “เทน้ำออกจากแก้ว” ตลอด ป.เช่จึงสามารถเปิดรับองค์ความรู้ด้านอื่นเพื่อนำมาพัฒนาคนทำงานได้ไม่ยาก...โดยเฉพาะกับหลักสูตรนักกักกอกชุมชน”

“มีคำหนึ่งที่ปลูกใจผมคือ คนสำราญ งานสำเร็จ อีกเรื่องที่ทำให้ผมซื้อหลักสูตรนักกักกอกชุมชนคือ ทำงานอย่างไรมีความสุข และยังลงลึกไปที่กระบวนการอบรม เห็นว่าเป็นกระบวนการทำงานแบบมีส่วนร่วมกับชุมชน มีการติดตามประเมินผลทุกระยะ โดยเฉพาะเรื่องการทำงานกับชุมชน ทำให้ผมตัดสินใจส่งเจ้าหน้าที่เข้าอบรมหลักสูตรนักกักกอกชุมชน 4 คน คัดไปเฉพาะตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องกับงานพัฒนา นักวิชาการศึกษา หัวหน้าสำนักปลัด เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน และนักพัฒนาชุมชน”

ป.เช่ย้ำว่า เขาหวังทักษะการเข้าชุมชน ทักษะการเคลื่อนงาน และทักษะการประเมินผล และก็คาดหวังว่าพวกเขาจะเคลื่อนงานต่อไป ไม่เงินเวลาไปทำงานกับชาวบ้าน และเปิดใจกับการทำงานกับชุมชน

เมื่อคาดหวังสูง ปลัดเทศบาลตำบลเมืองแกก็ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะระหว่างที่ทีมเจ้าหน้าที่เข้าสู่ขั้นตอนการอบรมหลักสูตร คนเป็นหัวหน้าอย่างปลัดก็ไม่ได้ละทิ้งบทบาท “พี่เลี้ยง” นั่นคือการไปสอดส่องให้กำลังใจ และคอยถามไถ่อยู่เป็นระยะ ๆ

“ผมต้องไปให้กำลังใจ ไปดูน้องบ้าง เห็นน้องหน้าตาเครียด ๆ ก็ต้องพูดให้กำลังใจ อย่างเวลาทำสันทนาการน้อง ๆ ก็จะมาพูดให้ฟังว่า ไม่รู้จะมีทำไม แต่จริง ๆ มันเป็นสิ่งสำคัญของการอบรมเชิงปฏิบัติการ เพราะบางครั้งเวลาอบรมเครียด ๆ ก็ต้องมีผ่อนคลายกันบ้าง เขาก็จะบอกว่า

ลงมือทำเลยได้ไหม มาชวนคิดเลยได้ไหม ผมก็จะบอกว่า
ทำเถอะ ทำเพื่อตัวเอง...ความรู้นี้จะติดตัวเราไปจนเกษียณ”

คัดค้าน...แต่ไม่ขัดจบ

เผด็จ ยังยืน รองปลัดเทศบาลตำบลเมืองแก
เนื่องจากเป็นเบอร์สองต่อจาก ป.เช่ เผด็จจึงถูกเสนอชื่อ
เข้าร่วมอบรมในหลักสูตรนักกักตอชุมชนก่อนเป็นลำดับ
แรก

“แรก ๆ ก็ไม่ได้สมัครใจไปเท่าไรนะ” เผด็จรำลึกถึง
วันที่ ป.เช่พยายามเกลี้ยกล่อมให้เข้าร่วมอบรมในหลักสูตร
นักกักตอชุมชน เพราะเขามองว่า ตัวเองมีตำแหน่งเป็นถึง
รองปลัด แต่ให้ไปทำงานเรื่องเยาวชนซึ่งมันค้านกับ
ความต้องการของตัวเอง

“ตอนแรกค้านกับความคิดของผมพอสมควร และ
ยังต้องไปทำงานกับเด็ก คิดว่าเป็นเรื่องที่ลำบากมาก
เพราะรู้ว่าเยาวชนเป็นวัยที่คุ้ยยาก สื่อสารยาก แม้เราจะ
เคยผ่านชีวิตแบบนั้นมาก่อน เรามีความรู้สึกว่ายากมากที่
จะคุยกับเขาให้รู้เรื่อง”

เมื่อไม่อยากไป ก็เลยไม่อยากเรียน ซึ่งในยุคแรก ๆ
เผด็จมักเดินเข้าห้องเรียนเป็นคนท้าย ๆ

แต่ด้วยกระบวนการของตัวหลักสูตรที่สอนหลาย ๆ
เรื่อง อาทิ **คนสำราญ งานสำเร็จ** ที่พยายามชี้ให้เห็นว่า
งานที่ทำแล้วมีความสุข งานนั้นจะประสบความสำเร็จเสมอ
แม้จะเป็นงานที่ต้องทำแบบไม่เต็มใจ แต่ถ้าหากเปลี่ยน
มุมมองว่าได้เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ ก็จะทำให้การทำงานนั้นเป็น
ไปอย่างราบรื่น รวมทั้งตัวหลักสูตร ยังให้แนวคิดเกี่ยวกับ
หลักทรงงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ซึ่งเผด็จ
บอกว่า **หลักทรงงานของในหลวง คือ “จุดเปลี่ยน”**
ครั้งสำคัญ

“หลักสูตรนี้ให้เราเยอะ และสิ่งที่เราได้อีกคือหลักการ...เมื่อเราได้หลัก จากนั้นเราก็สามารถจัดการความรู้อื่นๆ ได้ด้วยตัวเอง เช่น ตัวเองขาดความรู้เรื่องกฎหมายระเบียบราชการ การใช้จ่ายงบประมาณให้ถูกต้องของทางราชการ และที่สำคัญคือการเข้าหาชุมชน ที่ข้าราชการทุกคนต้องทำ ซึ่งก็มีวิธีการที่หลากหลายแตกต่างกันในการเข้าชุมชน อยู่ที่เราจะเข้าลักษณะไหน”

เผด็จได้รับมอบหมายเป็นผู้ดูแลหมู่บ้านบ้านตากแดด หมู่ที่ 14 ตำบลเมืองแก ซึ่งเป็นบ้านเกิดของเขา และกิจกรรมแรกของนักถักทอชุมชนมือใหม่จึงสนใจเรื่องของ **“กันตริมออนไลน์”**

“กันตริมเป็นวิถีของชาวบ้านตากแดด จะแสดงเวลาว่างที่สำคัญๆ ตอนแรกก็ทำตามความความรู้ที่อบรมคือ เลือกเรื่องที่สนใจ จากนั้นไปประสานปราชญ์ชาวบ้าน หาเด็กมาอบรม...แต่ไม่ได้ผล เพราะเด็กไม่ให้ความร่วมมือ ขาดความรับผิดชอบ...แต่ตอนถอดบทเรียนก็พบว่า เราเลือกเรื่องที่เรารสนใจ แต่เด็กไม่สน ขาดการมีส่วนร่วม”

เผด็จจึงเดินหาใหม่อีกรอบ คราวนี้หาจัดประชุมกลุ่มเยาวชน ให้พวกเขาเสนอเรื่องกระทั่งได้กิจกรรมใหม่คือการทำ **“หนังสือดึก”** ซึ่งกิจกรรมนี้สร้างแกนนำเยาวชน 4 คน ได้ปราชญ์ชาวบ้านที่สนใจถ่ายทอดเรื่องการทำหนังสือดึก ทุกวันนี้กิจกรรมนี้กลายเป็นกิจกรรมที่ทำร่วมกันระหว่างนักถักทอชุมชน เด็ก และคนในชุมชน โดยเฉพาะเยาวชนที่ได้ความรู้เรื่องการทำหนังสือดึก เพราะบ้านเราขึ้นชื่อเรื่องนี้...และบางคนก็เริ่มมีรายได้แล้วเช่นกัน

แม้จะจำใจ...แต่ต้องทำให้ดีที่สุด

สำหรับโต - กิตติ ชุมทอง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สถานการณ์ก็ไม่ต่างจากเผด็จ เนื่องจากมีตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่นโยบายและแผน ชื่อของโตจึงอยู่ในรายชื่อของผู้ต้องเข้ารับการอบรม

“วันแรก ๆ ก็ไม่รู้ว่าท่านปลัดส่งไปอบรมหลักสูตรนักถักทอ ก็ไปด้วยความจำใจ”

แม้จะจำใจ...แต่ก็จะ **“ทำให้ดีที่สุด”** นี่คือสิ่งที่โตคิดหลังจากเข้าไปนั่งอยู่ในเวทีการอบรมครั้งแรก

“แรกๆ ตัวเองคิดว่าคงเหมือนเดิม อบรมแล้วเอามาทำประโยชน์อะไรไม่ได้ แต่พอเข้าอบรมบ่อยขึ้นๆ ก็เห็นว่า มันไม่เหมือนกับการอบรมอื่นๆ ที่เราเข้าร่วม หลายเรื่องเป็นสิ่งที่เราไม่เคยรู้มาก่อน เช่น เรื่องการเข้าชุมชน มันเป็นหลักการที่ไม่มีสอนในระเบียบ มันเป็นเรื่องแนวทางปฏิบัติที่เราไม่เคยได้สัมผัสตรงนั้น เราคาดหวังว่าจะได้รับความรู้ที่จะนำมาปรับใช้กับงานเราโดยตรง”

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากนโยบายของเทศบาลเมืองแกคือต้องมี **“ข้าราชการหมู่บ้านละ 1 คน”** ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่ในเทศบาล ซึ่งได้รับผิดชอบหมู่บ้านโนนกลาง เมื่อบวกกับภารกิจหลักคือรับผิดชอบดูแลกิจกรรมผู้หญิงและผู้สูงอายุ ซึ่งที่ผ่านมาก็ไม่ได้ทำอะไรมากไปกว่าหาโครงการจำพวกส่งเสริมอาชีพมาลง ส่วนชาวบ้านจะสนใจหรือไม่ให้ความสำคัญหรือไม่...ไม่เคยมีการเก็บข้อมูล

หลักสูตรนี้ให้เราเยอะ
และสิ่งที่เราได้อีกคือ
หลักการ...เมื่อเรา
ได้หลัก จากนั้นเราก็
สามารถจัดการ
ความรู้อื่นๆ ได้
ด้วยตัวเอง

“บทบาใหม่ภายใต้หลักสูตรคือเราต้องมีฐานข้อมูลชุมชนของแต่ละแห่ง ลงพื้นที่แรกๆ ยอมรับเลยว่าไม่รู้จะเริ่มยังไง..ก็พยายามนึกสิ่งที่เรียนมา นึกถึงสิ่งที่อาจารย์ทรงพล เจตนาวณิชยสอน ซึ่งก็ค่อยๆ ขึ้น หลักการคือเราทำตัวให้เป็นลูกหลานของบ้านนั้น ซึ่งจริงๆ ก็เป็นอยู่แล้ว แต่ที่ผ่านมาราคิดว่าเราเป็นเจ้าของพื้นที่เทศบาล มันก็เลยห่างๆ”

สำหรับโต..สรุปชัดว่า ก่อนเข้าชุมชนประหม่าเพราะไม่รู้จักใครเลย แต่เมื่อลงพื้นที่บ่อยขึ้น พูดคุยกับคนหลายกลุ่ม เด็กบ้าง คนแก่บ้าง ให้ความหลากหลาย ความประหม่าหายไป เหลือแต่ความเป็นกันเองญาติมิตรเหมือนญาติพี่น้อง

“เหมือนเราไปคุยกับญาติพี่น้องเราไปคุยนอกเรื่องบ้างแต่ก็ได้งาน บางครั้งก็ไปช่วยเหลืองาน ถือโอกาสไปเยี่ยมเยียนบ่อยขึ้นก็สนิทกับเขามากขึ้น ไปนั่งคุยเล่นตามหมู่บ้าน”

แน่นอนว่าสิ่งที่ได้นอกจากความสัมพันธ์ ก็ยังมีประโยชน์กับตัวเอง ซึ่งโตบอกว่า “สิ่งที่ได้คือเป็นวิชาที่เราจะไปพูดกับใครไม่สามารถไปพูดกับเขาได้ ต้องไปศึกษาและนำมาประมวลพิจารณาต้องแก้ไขปัญหาด้วยตัวเองถึงจะรู้ว่าเกิดประโยชน์จริง”

ไม่โดนบังคับ...ก็ไม่ได้ปรับปรุงตัวเอง

“ไม่ได้อยากไปเลย” เป็นประโยคแรกที่หลุดออกจากปาก นิ่ม - ชนัญญา ศรีแก้ว หัวหน้าฝ่ายปกครองเทศบาลตำบลเมืองแก ที่รับผิดชอบงานนิติกร งานป้องกันและงานสภา

“งานเรา...ไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็ก ๆ เป็นงานธุรการมากกว่า ไม่มีโอกาสไปคลุกคลีในชุมชนมากเท่าไร แต่เขาบอกว่าให้เข้าอบรม จะได้พัฒนาตัวเองก็เลยลองดูอีกอย่างเราในฐานะผู้ใต้บังคับบัญชาก็คงไม่สามารถเลี่ยงได้...” นิ่มให้เหตุผล

แต่เมื่อผ่านการอบรมไปสองสามครั้ง นิยมเห็นว่าหลักสูตรมีประโยชน์

“ลักษณะการอบรมของอาจารย์คือ ปรับตั้งแต่ฐานคิด อาจารย์จะสอนว่าทุนในสังคมมีอะไรบ้าง เหมือนอาจารย์ศิย์เข้าไปในหัวเราเลยว่าเรื่องนี้ใครจะมาเป็นภาคีเราบ้างหลักๆ อาจารย์จะนำเรื่องหลักการทำงานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ มาเป็นหลักให้คิดเบื้องต้นก่อน... ดังนั้นประโยชน์ที่เกิดขึ้นกับตัวเองคือ มีโอกาสพัฒนาตัวเองเพื่อประสิทธิภาพงานที่ดีขึ้น คือ การเข้าชุมชน การประสานงานง่ายขึ้น การหาภาคีเครือข่ายร่วมงานกับเรา หลักการวิเคราะห์งานที่เป็นขั้นเป็นตอน ต้องเริ่มอย่างไร อีกส่วนที่ได้การจัดการตัวเองเรื่องครอบครัว และการแบ่งเวลา ที่ให้เราทำงานง่ายขึ้น ประสิทธิภาพการทำงานประเมินตัวเองก็ดีขึ้น มันไม่มีอะไรค้างงานออกได้เร็วขึ้น นี่คือประโยชน์สำหรับตัวเอง”

อีกส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างแยกกันไม่ออกคือ การต้องประสานงานกับภาคีเครือข่าย เพราะนิยมก็ไม่ต่างจากเจ้าหน้าที่คนอื่น ๆ คือการเป็น “ข้าราชการประจำตำบล” ดังนั้นจะต้องรู้ข้อมูลของคนในหมู่บ้าน กรณีเกิดปัญหาหรือต้องการความร่วมมืออย่างเร่งด่วนก็จะสามารถประสานงานได้โดยตรง ซึ่งต่างจากที่ผ่านมาคือ “ต้องรอให้ชาวบ้านไปหาหมอกันเอง”

“บทบาทมันชัดขึ้น... อย่างตัวเองดูแลเรื่องสุขภาพช่องปากและการดูแลผู้สูงอายุ เรารู้แล้วว่าใครเราไม่มีองค์ความรู้เรื่องนี้หรอก แต่เราเป็นเพียงคนประสานและนำพาเขาไป เรามีงบประมาณแต่ไม่มีองค์ความรู้... อย่างเดือนที่แล้วเราทำเรื่องสุขภาพจิตเรารู้แล้วควรทำอย่างไรไปหาใคร”

กรณีงานเยาวชน หมู่บ้านที่รับผิดชอบนั้น นิยมบอกว่าชาวบ้านสามารถขับเคลื่อนได้ด้วยตัวเองอยู่แล้ว... แต่ในฐานะนักถักทอชุมชนก็ยังคงต้องทำหน้าที่ประสานงานให้กิจกรรมของหมู่บ้านดำเนินไปอย่างไม่ติดขัด

“ไม่ได้ไปช่วยอะไรเขามาก แต่จะเป็นตัวประสานให้งานเดินหน้าไปได้ เราประสานให้หมด เช่นเวลากลุ่มเยาวชนอยากไปดูงาน เราก็ทำหน้าที่ประสานผู้เกี่ยวข้องจัดการเรื่องงบประมาณให้ ซึ่งชาวบ้านก็พึงพอใจ”

จาก “ติดลบ” กลายเป็น “บวก”

เพราะภาระงานในเทศบาลทำให้ตุ้ย-เนตรทราย ถิ่นถน นักบริหารการศึกษา แทบจะไม่มีเวลาไปสนใจเรื่องอื่น ดังนั้นเมื่อมีข้อติด 1 ใน 4 ที่ต้องไปอบรมหลักสูตรนักถักทอชุมชน....

“ไม่อยากไป ไม่อยากทำ หน่วยงานก็เยอะอยู่แล้ว ไม่รู้เอางานอะไรมาให้อีก ยิ่งต้องเดินทางไปอบรมที่กรุงเทพฯ นี่เสียของมาก เพราะถ้าเราหายไปหลายวัน เรากลับมางานก็จะกองเต็มโต๊ะ”

ถึงกระนั้นตุ้ยก็ทนน้ำรับชะตากรรมไม่ต่างจากเพื่อนสมาชิกอีก 3 คน

และเมื่อสิ้นสุดการอบรมตุ้ยให้คะแนน 8 เต็ม 10

“ให้เยอะเพราะอย่างที่บอกคือเราติดลบ ไม่อยากไปเรียนรู้ แต่พอได้เรียนรู้และทดลองนำไปใช้ในการทำงานจริงก็เห็นว่ามันไม่ได้เป็นการเพิ่มภาระงานให้เลย กลับทำให้งานเราที่มันยุ่งเหยิง จัดการไม่ได้ ไร้ระเบียบ เป็นระบบมากขึ้น... ชื่อก็บอกแล้วว่าเราเป็นนักถักทอชุมชน เรามีหน้าที่ประสาน เมื่อก่อนเราคิดว่างานเราเยอะ เพราะเราเหมาเองคนเดียวหมด ไม่วิเคราะห์ว่างานบางงานภาคีหรือเครือข่ายเราก็คาดการเองได้”

ตุ้ยยกตัวอย่างภาระงานศูนย์เด็กเล็กที่อยู่ในความรับผิดชอบ “งานที่ศูนย์เด็กฯ คนอาจจะคิดว่าเป็นหน้าที่ของครูกับเจ้าหน้าที่เทศบาล ตัวหลักสูตรนักถักทอชุมชนทำให้เราเห็นว่า จริงๆ แล้วเรื่องของเด็กและเยาวชนเมืองแกลงไม่น่าจะใช้บทบาทหรือ ภารกิจของคนไม่กี่คน ผู้ปกครองต้องเข้ามามีส่วนร่วม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามามีส่วนร่วม แต่ใครจะมีบทบาทอะไรนั้นก็ขึ้นอยู่กับความถนัด และบทบาทหน้าที่ของแต่ละภาคส่วน”

ดังนั้น โครงการการพัฒนาศักยภาพเด็กของศูนย์เด็กเล็กที่เมืองแกจึงกลายเป็นพื้นที่ให้นักถักทอชุมชนได้ฝึกปฏิบัติการทำงานร่วมกับชุมชน

โครงการเริ่มต้นที่ “**สร้างความตระหนัก**” ให้กับผู้ปกครองในศูนย์เด็กเล็ก เนื่องจากผู้ปกครองส่วนใหญ่มองว่าเมื่อเด็กมาโรงเรียนก็ต้องเป็นภาระของครู แต่ในทางปฏิบัติ ครูเองก็มีภารกิจหลายด้าน ทั้งการจัดการเรียนการสอน ดูแลเรื่องพัฒนาการเด็ก เตรียมสื่อการสอน เตรียมอาหาร หรือแม้กระทั่งปิดกวาดดูแลความสะอาดของอาคารเรียน

“เราประสาน รพ.สต. และหน่วยงานด้านสาธารณสุขมาดำเนินงานในเรื่องการวัดไอคิว และอีคิวเด็ก ๆ ในศูนย์ จากนั้นนำข้อมูลเด็ก ๆ มาเสนอต่อผู้ปกครองเพื่อให้เห็นว่าลูกหลานตัวเองเป็นอย่างไร”

เริ่มต้นสร้าง “การมีส่วนร่วม”

งานที่ศูนย์เด็กฯ เปรียบเสมือนแบบฝึกหัดแรกของนักถักทอชุมชนเมืองแก เนื่องจากเป็นนโยบายของนายกเทศมนตรี ขณะเดียวกันเทศบาลเองก็มีแนวคิดจะพัฒนาศูนย์ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

“เริ่มต้นเลยตั้งแต่เราทำกับศูนย์เด็กเล็ก...นักถักทอชุมชน 4 คนทำงานร่วมกับครูปฐมวัย...ซึ่งตอนแรกจะเคลื่อนไหวงานเยาวชนซึ่งเป็นเด็กโต แต่ปลัดฯ บอกว่าเราไม่มีทักษะ อาจารย์ทรงพลจึงเสนอให้ทดลองกับเด็กปฐมวัยก่อน เพราะครูศูนย์สามารถทำงานต่อไปได้โดยไม่มีเรา พอผู้ปกครองรู้ว่าลูกหลานมีไอคิว-อีคิวอยู่ในระดับไหน เราก็เสนอกิจกรรมบางกิจกรรมที่พ่อ แม่ ผู้ปกครองสามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับเราได้...ตอนนั้นทำเรื่อง กอดกิน เล่น เล่า”

“กอด” คือการสร้างความสัมพันธ์ของครอบครัว ด้วยการกอดลูกเวลามาส่งและมารับ

“กิน” ว่าด้วยเรื่องของโภชนาการ เน้นอาหารที่ ถูกสุขลักษณะและครบ 5 หมู่ตามหลักเกณฑ์

“เล่น” เป็นการฝึกการเข้าสังคมของเด็ก ๆ

และ **“เล่า”** เป็นการอ่านหนังสือ หรือนิทานให้เด็ก ๆ ฟังเพื่อเสริมสร้างจินตนาการ

ซึ่ง 4 กิจกรรมข้างต้น ล้วนแล้วแต่เป็นเรื่องของผู้ปกครองที่ต้องเข้ามามีส่วนร่วม แต่ที่ผ่านมา...ยังขาด

ตอนนี้ภาระงานของครูที่ศูนย์เด็กเล็กเริ่มเบาลง เพราะหลาย ๆ อย่างชาวบ้านเริ่มเข้ามาช่วยเหลือ เช่น ทำความสะอาดศูนย์ฯ ซึ่งผู้ปกครองบางคนหลังมาส่งลูก ก็ช่วยกันปิดกวาด เช็ดถู บางทีก็อ่านนิทานให้เด็ก ๆ ฟัง ส่วนเรื่องอาหาร แรก ๆ มีการจ้างเหมา แต่ปัจจุบันนโยบายของท่านปลัดคือทำให้เป็น **“ครัวกลาง”**

เด็กจะโตพร้อมกันด้วย “ครัวกลาง”

“ครัวกลาง” เป็นผลมาจากการที่เราทำงานที่ศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก แล้วเกิดผลดี พ่อแม่เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแล เด็ก และมีการขยายผลไปยังศูนย์อื่น ๆ ดังนั้น เรื่องอาหาร การกินของเด็ก ๆ เราจึงต้องให้ความสำคัญ” ป.เช่ เจ้าของแนวคิด **“ครัวกลาง”** อธิบายถึงที่มา

และไม่ใช่ว่าแค่คิด...แต่ปลัดลงมือสร้างโรงครัวขึ้นใหม่ที่หลังตึกที่ทำการเทศบาล วัตถุดิบที่จะนำมาปรุงอาหาร ให้เด็ก ๆ ซึ่งเป็นลูกหลานของคนเมืองแกลงจะต้อง **“สะอาด”** ถูกหลักโภชนาการ และที่สำคัญต้อง **“ปลอดภัย”**

“ปกติเราจ้างเหมา แบบเปิดซอง แม้มีเงื่อนไขให้ แต่เราไม่รู้ว่าวัตถุดิบสะอาด และถูกสุขลักษณะแค่ไหน ผมเลยมองว่า เมื่อผลสำเร็จของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เกิดจากการทำงานร่วมกันของทีมนักถักทอชุมชนกับชาวบ้าน สามารถขยายผลจาก 1 ศูนย์เป็น 4 ศูนย์ และอาหารก็เป็นเรื่องสำคัญ...อาหารที่เราทำให้ลูกหลานซึ่งเป็นอนาคตของบ้านเราจะต้องสะอาด ปลอดภัย ตรงนี้ผู้ปกครอง รับรู้ ดังนั้นวัตถุดิบส่วนใหญ่จึงเป็นผลิตผลของตำบลเมืองแกลง ป.เช่ตอบย้ำความคิด

ทุก ๆ มื้อกลางวัน...อาหารจากครัวกลาง ที่สะอาด และถูกสุขลักษณะ จะเดินทางจากครัวหลังที่ทำการ เทศบาล ส่งตรงไปยังศูนย์เด็กเล็กในความรับผิดชอบของ เทศบาลตำบลเมืองแกลง

จาก “โรงเรียนครอบครัว” สู่ “โรงเรียนชุมชน”

เมื่อ **“คนสำราญ”** ทำให้ **“งานสำเร็จ”** แต่ในทางกลับกัน **“งานที่ประสบความสำเร็จ”** ก็ทำให้คนทำงาน มีความ **“สำราญ”** ด้วยเช่นกัน

ความสำเร็จที่ว่า เกิดจากการได้เห็นงาน **“พัฒนา”** ไปในทางที่คาดหวัง ในฐานะผู้บริหาร นายกฯ จักรกฤษณ์ที่มีแนวคิดพัฒนาเยาวชนมาตั้งแต่ยุคแรก ๆ เริ่มเล็งเห็นว่า มีศักยภาพด้านการคิด วิเคราะห์ และการประสานงานของ ทีมนักถักทอชุมชน 4 คนที่สามารถขับเคลื่อนงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

โดยเฉพาะบทบาทการเป็นข้าราชการที่ต้องรู้ ข้อมูลชุมชน และทุกครั้งที่เข้ามาประชุม จะมีการ นำเสนอแลกเปลี่ยนความเห็นกัน เป็นเรื่องที่น่ายินดี ป.เช่จึงให้นโยบายแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ทุกคนในเทศบาล ให้มีตำแหน่งเป็น **“ข้าราชการหมู่บ้าน”** ทำหน้าที่เก็บ รวบรวมข้อมูลของแต่ละหมู่บ้าน

“การให้ข้าราชการลงไป จะได้รับปัญหาหลัก ๆ ของ ชาวบ้านว่าจริง ๆ เขาอยากได้อะไร จึงให้ทุกคนประจำ หมู่บ้าน มีประชุมประจำเดือนก็ให้ไปร่วมด้วย”

นอกจากการเพิ่ม **“นโยบาย”** ข้าราชการหมู่บ้าน ผลของการทำงานที่ศูนย์เด็กเล็กที่สามารถทำให้ลูกหลาน คนเมืองแกลงเติบโตตามหลักการคือ **“ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา”** ดังนั้นเพื่อความต่อเนื่อง จึงเกิด นโยบายการพัฒนาเด็กระดับชั้นประถม และมัธยมที่เรียกว่า **“โรงเรียนชุมชน”**

“ระหว่างที่เคลื่อนงานเด็กเล็ก ท่านนายกฯ จักรกฤษณ์ มีแนวความคิดให้ขยายผลกลุ่มเด็กนอกจากเด็กปฐมวัย คือ เราทำงานเด็กปฐมวัยสำเร็จแล้ว เหลืองานเยาวชนที่

เรายังไม่ได้เริ่ม จึงกลายเป็นโรงเรียนชุมชน และโรงเรียนครอบครัวพร้อมกัน มีกลุ่มเป้าหมายที่เป็นเด็กในระบบและนอกระบบ และทั้งสองรูปแบบ ผู้ปกครอง และโรงเรียน ต้องเข้ามามีส่วนร่วมทั้งสองโครงการ”

สำหรับ “โรงเรียนชุมชน” เป็นกิจกรรมต่อเนื่องจากโรงเรียนครอบครัว...เนื่องจากเมื่อเด็ก ๆ ในชุมชนทำกิจกรรมร่วมกับผู้ใหญ่ แต่ขาดความต่อเนื่อง เมื่อเด็กกลับเข้าสู่รั้วโรงเรียนในช่วงเปิดเทอม ดังนั้น นายฯ จักรกฤษณ์จึงเกิดนโยบาย “โรงเรียนชุมชน” ขึ้น

จากการถอดบทเรียนผลการดำเนินงานในปีแรกพบว่า ครูในโรงเรียนเห็นว่ากิจกรรมดังกล่าวเป็นการเพิ่มภาระให้โรงเรียน ไม่มีความเป็นเจ้าของ และครูเองก็ไม่พร้อม เพราะยังขาดทักษะการเป็น “โค้ช”

ประสิทธิ์ สุขชีพ ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านท่าศิลา ตำบลเมืองแก อำเภอท่าตูม จังหวัดสุรินทร์ เล่าว่า ที่โรงเรียนท่าศิลานำใช้รูปแบบโรงเรียนชุมชนมาปีกว่า ๆ พบว่าเด็ก ๆ เกิดการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมากโดยเฉพาะเรื่องความรับผิดชอบ....เด็กมีความรับผิดชอบมากขึ้น

“การเรียนการสอนที่ผ่านมามีให้นักเรียนมีความเครียดมากเกินไป ก็เป็นช่วงจังหวะที่ทีมนักถักทอชุมชนที่มี ป.เช่ เป็นแกนนำเข้ามาชวนคุยเรื่องกิจกรรมโรงเรียนชุมชน ก็คิดว่าน่าสนใจ เพราะเป็นกิจกรรมที่พัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะทางด้านอาชีพ ผ่านการทำงานร่วมกับผู้ใหญ่ในชุมชน โดยมีครูทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง”

โรงเรียนบ้านท่าศิลาเข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนครอบครัว ในเรื่องข้าวหลามสุสานต์ ซึ่งเป็นของดีบ้านท่าศิลา กิจกรรมดังกล่าว เป็นความร่วมมือระหว่างผู้ใหญ่ใจดีในชุมชน เด็กนักเรียน และครู

“เห็นชัดว่านักเรียนเกิดความชอบ เพราะเป็นการปฏิบัติจริง ผู้ปกครองก็เห็นชอบด้วยเพราะเด็ก ๆ จะได้ฝึกทักษะด้านอาชีพของพ่อแม่”

ด้านเยาวชนหมู่ 3 ที่เข้าร่วมกิจกรรมโรงเรียนครอบครัว **แอ้ - นิภาพร กงจันทากันตะ - ธนภัทร สงนวน และ หยก - วรรณญา สดับสาร** บอกว่ากิจกรรมนี้ทำให้ได้รู้จักเพื่อนใหม่ ๆ มากขึ้น ขณะเดียวกัน...ก็ได้ทำประโยชน์เพื่อส่วนรวม

“ตอนแรกก็ไม่อยากเข้าร่วม เพราะเห็นมีแต่ผู้ใหญ่นั่งคุยกัน” หยกบอก

สำหรับกันตะก็คิดเหมือนพี่ ๆ คือเห็นว่าเป็นกิจกรรมน่าเบื่อ แต่เมื่อได้นั่งฟังผู้ใหญ่คุยเรื่องงานไปเรื่อย ๆ ก็เกิดความน่าสนใจ และน่าจะมีประโยชน์มากกว่าการอยู่เฉย ๆ อีกอย่างคือเราได้เพื่อน

ส่วนคนขี้อายไม่กล้าพูดอย่างแอ้ ทุกวันนี้เธอกล้าพูดมากขึ้น และสามารถเป็นแกนนำน้อง ๆ ได้

ที่น่ายินดีก็คือ ... เยาวชนทั้ง 3 คนเป็นคณะทำงานของรัฐมนตรีประจำหมู่บ้าน

เราฝึกครูเขียนแผน
การเรียนการสอน
ด้วยการพาไป
อบรมเสริมทักษะ
ต่อไปนักถักทอชุมชน
จะต้องเป็นฝ่ายเข้าไป
หนุนเสริมการทำงาน
ในระดับหมู่บ้าน

เทศบาลตำบลเมืองแกมีแนวทางจะเปลี่ยนแผนการดำเนินงานโรงเรียนชุมชนใหม่ ด้วยการผลักดันให้กิจกรรมของโรงเรียนชุมชนเข้าไปอยู่ในหลักสูตรแกนหลักของ กระทรวงศึกษา ด้วยการเชิญผู้บริหารของแต่ละโรงเรียนมาประชุมชี้แจง และวางแผน การดำเนินงานร่วมกัน ซึ่งก็มีผู้อำนวยการจาก 7 โรงเรียนในพื้นที่ส่งครูเข้าร่วมโครงการ โรงเรียนละ 2 คน จากนั้นคณะทำงานนำ “ครูอาสา” ทั้ง 14 คนไปศึกษาดูงานที่โรงเรียน ลำปลายมาศ จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อเรียนรู้ และดูแบบอย่างการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนรูปแบบใหม่

ซึ่งผลที่อยากให้เกิดคือครูทุ่มเทในการสร้างแผนการเรียนการสอน สร้างประเด็น ให้เด็กได้คิด พาเด็กมาฝึกทักษะนอกห้องให้ได้

สำหรับ “กลไก” การขับเคลื่อนการทำงานของทั้งโรงเรียนครอบครัว และโรงเรียน ชุมชน คือ มีคณะทำงานที่เป็นคนในชุมชนร่วมกับครู มีโครงงานเด็ก ให้เด็กคิด ครูมีหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงอยู่ห่างๆ รวมทั้งอาจจะทำหน้าที่ประสานงาน จากนั้นก็มี กิจกรรมที่ขับเคลื่อนผ่านชุมชน เช่น กิจกรรมเสริมเรื่องอาชีพ ซึ่งนายกเทศมนตรี ได้ จัดสรรงบประมาณออกมาในรูปของ “กองทุน” สำหรับรองรับกิจกรรมของเยาวชนที่ เขียนโครงการเข้ามาขอรับการสนับสนุน

“ระยะยาวจะมีกองทุนให้เขาหยิบยืมประกอบอาชีพ...ซึ่งก่อนหน้านี้ไม่มี” ป.เช่งกล่าว และอธิบายต่อว่า “วันนี้เราให้ ป.4 ทำข้าวหลาม เด็กบางโรงเรียนทำโอ่งเป็น ทำผ้า เช็ดเท้าเป็น หากฝึกไปเรื่อย ๆ จนชำนาญ ก็จะสามารถทำเป็นอาชีพได้ นี่คือแผนการ เรียนการสอน เราฝึกครูเขียนแผนการเรียนการสอนด้วยการพาไปอบรมเสริมทักษะ ต่อไปนักถักทอชุมชนจะต้องเป็นฝ่ายเข้าไปหนุนเสริมการทำงานในระดับหมู่บ้าน ซึ่งผมว่าศักยภาพของเจ้าหน้าที่ผม...ทำได้”

ทีมเข้มแข็ง...องค์กรเข้มแข็ง...ชุมชนเข้มแข็ง

จากความคาดหวังในวันแรกที่ ป.เช่งตั้งไว้กับทีมนักถักทอชุมชน จนปัจจุบันนักถักทอ ชุมชนทั้ง 4 คน สามารถเคลื่อนงานด้านเด็กและเยาวชนไปในทิศทางที่ “น่าฟัง”

“มองความเปลี่ยนแปลง เผลอเข้ากับชุมชนได้ดีขึ้น เดิมจับไม้ไผ่ไม่ได้ วันที่ กรอกใบสมัครกับงานที่ทำคนละเรื่อง ปรับตัวลดช่องว่าง ลดตัวเอง ลดอัตตา ตัวกูของกูลงมา คนที่สองน้องнім เด่นในเรื่องข้อมูล ตัวละครจะต้องครบ การศึกษา ครบ เขาช่วยผมเรื่องผู้สูงอายุ คิดใหญ่ขึ้น พยายามป้อนหลักสูตรระดับประเทศ ให้เขา ไปดูงานผู้สูงอายุเพื่อที่จะกลับมาพัฒนาต่อยอดงานเดิม

ส่วนโตมีความขยัน มีการเปิดรับ เมื่อก่อนทำงานแบบดูทางลม...ปลัดเป็น แบบนี้ มันก็เลยเป็นกึ่งๆ กลางๆ เป็นฝืดิบ มันไม่สุด...แต่ทุกวันนี้เขาเริ่มขยันงาน เริ่มคิดต่อ เห็นภาพเขาไปนั่งตั้งวงร่วมกับชุมชน เห็นภาพเขาเสียสละเวลาวันหยุด เสาร์อาทิตย์ไปดูการผลิตพรหมเช็ดเท้า การขับเคลื่อนงานในชุมชนของเขา เห็นภาพ เขาจับไม้ไผ่พาน้องๆ ทำกิจกรรมในตอนเย็น ตอนดึก แค่นี้ผมก็มีความสุขแล้ว”

สำหรับเป้าหมายของ “เมืองแก” หลังจากทีทีมงานได้รับการเติมเต็มศักยภาพอย่างเต็มที่ สิ่งที่เกิดขึ้น นอกจากตัว “ความรู้” แล้ว คนทำงานยังได้รับการพัฒนาทักษะตามเป้าหมายที่วางไว้

“โมเดลประเทศตำบล / หมู่บ้าน” เป้าหมายใหม่ของเมืองแก

ดังนั้น “เป้าหมายใหม่” ของเมืองแกคือการมี “หลักสูตรท้องถิ่น” ที่เป็นการคิดร่วมกันระหว่างครูบาอาจารย์และชุมชน รวมทั้งมี “กลไก” การเคลื่อนงานระดับชุมชนทุกหมู่บ้านหรือ ที่เรียกว่า “โมเดลประเทศตำบล / หมู่บ้าน”

“กลไกที่ว่านี้คือ มีผู้ใหญ่บ้านเป็น “นายกรัฐมนตรีประจำหมู่บ้าน” และจะมีการคัดเลือกรัฐมนตรีประจำกระทรวงเพื่อควบคุมการทำงาน และแต่ละกระทรวงจะมีกระทรวงหนึ่งที่รับผิดชอบเรื่องเด็กและเยาวชน และที่สำคัญทุก ๆ กระทรวงจะต้องมีเด็ก ๆ เป็นผู้ช่วยโดยเฉพาะเรื่องการเก็บข้อมูล ตอนนี้จาก 19 หมู่บ้านเริ่มทำได้ 10 หมู่บ้าน...ของเราไม่เน้นโมเดลจังหวัด หรือจังหวัดจัดการตนเอง...เพราะประสบการณ์การทำงานของเราบอกว่า ฟันเฟืองที่เล็กที่สุดในการขับเคลื่อนการพัฒนาคือชุมชน...และหนึ่งในนั้นคือ เด็ก”

หากนับช่วงเวลาตั้งแต่ปี พ.ศ.2540-2558 เป็นเวลากว่า 18 ปีที่เมืองแกไม่เคยหยุดนิ่งที่จะพัฒนาพื้นที่ของตัวเอง

การมีวิสัยทัศน์ของผู้นำ การกระตุ้นให้กำลังใจ การเสริมในสิ่งที่ขาด ทำให้เมืองแกเดินหน้าพัฒนาท้องถิ่นของตัวเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สำหรับเป้าหมายของ “เมืองแก”
หลังจากที่ทีมงานได้รับการเติมเต็ม
ศักยภาพอย่างเต็มที่ สิ่งที่เกิดขึ้น
นอกจากตัว “ความรู้” แล้ว
คนทำงานยังได้รับการพัฒนาทักษะ
ตามเป้าหมายที่วางไว้

เทศบาลตำบลเมืองแก

นายกเทศมนตรี
ปลัดเทศบาล
นักถักทอชุมชน รุ่น 1
เผด็จ ยั่งยืน
เนตรทราย ถิ่นถ่าน
ชนัญญา ศรีแก้ว
กิตติ ชุมทอง

จักรกฤษณ์ พาณิชย์กิจเจริญ
สุรศักดิ์ สิงห์หาร

รองปลัดเทศบาล
นักบริหารการศึกษา
นักพัฒนาชุมชน
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน